

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 5 czerwca 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił J. W. prawa do wcześniejszej emerytury. Organ rentowy podniósł, iż wnioskodawca do dnia 31 grudnia 1998 roku nie osiągnął wymaganego 25 – letniego okresu składkowego i nieskładkowego. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, iż nie zaliczył okresów opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników w okresie:

- 1.10. 1993 – 30.06.1994,
- 1.10.1994 – 30.06.1995,
- 1.04.1997 – 30.06.1997,
- 1.04.1998 – 31.12 1998 r,
- 1.04.1999 – 30.06.1999,
- 1.01.2000 – 30.06.2002 r.

Organ rentowy ustalił staż sumaryczny w wymiarze 24 lata, 4 miesiące i 17 dni. Jako okresy uzupełniające – rola - przyjęto – 2 lata, 6 miesięcy i 4 dni, a staż pracy w szczególnych warunkach /charakterze – 18 lat i 10 dni.

/decyzja - k. 70 akt ZUS/

W dniu 2 lipca 2015 roku wnioskodawca złożył odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury od dnia 29 stycznia 2015 r oraz zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania. Zaskarżonej decyzji zarzucił naruszenie prawa materialnego tj. art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz § 2 ust. 2 w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze poprzez ich niezastosowanie. W uzasadnieniu wskazał, iż organ rentowy przy wydawaniu zaskarżonej decyzji nie wziął pod uwagę okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników jako okresu uzupełniającego okres składkowy i nieskładkowy.

/odwołanie k. 2-10/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podnosząc argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, wskazując, że okresy wymienione w decyzji nie zostały zaliczone do ogólnego stażu okresów składkowych i nieskładkowych, z uwagi na to, że wnioskodawca pobierał rentę inwalidzką z tytułu choroby zawodowej i do ustalenia prawa oraz wysokości świadczenia zostały zaliczone okresy opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników, wymienione w spornej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie - k. 15 - 16/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

J. W. urodził się w dniu (...).

/bezsporne, a nadto wniosek – k. 1- 4 akt ZUS/

Wnioskodawca złożył wniosek o emeryturę w dniu 29 stycznia 2015 roku. Wnioskodawca nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego.

/wniosek – k. 1-4 akt ZUS/

Decyzją z dnia 4 marca 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił J. W. prawa do wcześniejszej emerytury. Organ rentowy podniósł, iż wnioskodawca do dnia 31 grudnia 1998 roku nie osiągnął wymaganego 25 – letniego okresu składkowego i nieskładkowego.

/decyzja – k. 53 akt ZUS/

W dniu 12 marca 2015 r wnioskodawca dostarczył pismo z Urzędu Gminy L. o opłacaniu składek na ubezpieczenie społeczne rolników w okresie 1.01.1990 – 31.12.1990.

/pismo – k. 55 akt ZUS/

Decyzją z dnia 31 marca 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił J. W. prawa do wcześniejszej emerytury. Organ rentowy podniósł, iż wnioskodawca do dnia 31 grudnia 1998 roku nie osiągnął wymaganego 25 – letniego okresu składkowego i nieskładkowego. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, iż nie zaliczył okresów opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników w okresie: 1.01.1990 – 31.12.1990 z uwagi na brak właściwego zaświadczenia potwierdzającego zapłatę składek na ubezpieczenie społeczne rolników. Wydając tę decyzję organ rentowy wskazał, że zaliczył jako okres uzupełniający – rola – 2 lata, 9 miesięcy i 10 dni. Jako staż sumaryczny wskazano 24 lata 7 miesięcy 23 dni.

Jako okresy uzupełniające – rola przyjęto okresy:

- 7.01.1971 – 31.08.1972 /1 rok , 7 miesięcy , 25 dni/

- 23.10. 1993 – 1.11.1993/10 dni/

- 15.03. 1994 – 17.04.1994/1 miesiąc 4 dni/

- 3.11.1994 – 23.04.1995/5 miesięcy 21 dni/

- 26.04.1997 – 6.05.1997/11 dni/

-16.04.1998 – 14.10.1998/5 miesięcy 29 dni/

/decyzja – k. 56 akt ZUS, karta przebiegu zatrudnienia – k. 52/

Pismem z dnia 27 kwietnia 2015 r ubezpieczony wniósł o reasumpcję stanowiska w sprawie wniosku o przyznanie prawa do emerytury, załączając zaświadczenie KRUS o okresach podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników. Wniósł o ponowne rozpatrzenie wniosku, wydania rozstrzygnięcia w formie nowej decyzji w oparciu o nowy, istotny dokument.

/wniosek – k. 57/

Wnioskodawca podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników w okresie:

- 1.01.1990 – 31.12.1990

- 23.10.1993 – 1.11.1993

- 23.01.1994 – 17.04.1994

- 3.11.1994 – 23.04.1995

- 26.04.1997 – 6.05.1997

- 16.04.1998 – 31.12.1998
- 16.04.1999 – 30.06.1999
- 1.02.2000 – 30.06.2002
- 1.01.2004 – 30.06.2004
- 29.12.2004 - nadal

/zaświadczenie KRUS – k. 60/

Przy wydawaniu spornej decyzji organ rentowy uwzględnił jako okres uzupełniający – rolę – 2 lata 6 miesięcy 4 dni:

- 7.01.1971 – 31.08.1972,
- 1.01.1990 – 9.11.1990.

/karta przebiegu ubezpieczenia – k. 69 akt ZUS/

Wnioskodawca pobierał rentę inwalidzką w związku z wypadkiem w rolnictwie w okresie 1 marca 2002 – 31.12.2003. Przy ustalaniu prawa i wysokości świadczenia zaliczono okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników:

- 1.10.1993 – 30.06.1994,
- 1.10.1994 – 30.06.1995,
- 1.04.1997 – 30.06.1997,
- 1.04.1998 – 31.12.1998,
- 1.04.1999 – 30.06.1999,
- 1.01.2000 – 30.06.2002.

/pismo KRUS – k. 69 akt ZUS, akta KRUS , pismo – k. 49 /

Sąd oddalił wniosek dowodowy o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka S. K. na okoliczność pracy w gospodarstwie rolnym, z uwagi na to, że okoliczności te nie były sporne pomiędzy stronami.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie i jako takie skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

W myśl art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 poz. 887) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku (art. 196 ustawy) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz,
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zaś ust. 2 w/w przepisu stanowił, że emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki: osiągnęli wiek emerytalny wynoszący co najmniej 65 lat (dla mężczyzn), oraz mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat (dla mężczyzn).

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 – 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1.

Według treści § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudniania” uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W przedmiotowym stanie faktycznym nie budzi wątpliwości fakt, iż wnioskodawca spełnia przesłanki ustawowe co do: wieku – wnioskodawca ukończył 60 lat w dniu 7 stycznia 2015 roku, braku członkostwa w otwartym funduszu emerytalnym oraz wymaganych na dzień 1 stycznia 1999 roku 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Kwestią sporną był brak okresów składkowych i nieskładkowych w wymiarze 25 lat, w związku z niezaliczeniem okresów uzupełniających wynikających z opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników.

Zgodnie z art. 10 cytowanej ustawy o FUS przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również następujące okresy, traktując je, z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe:

- 1) okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki,
- 2) przypadające przed dniem 1 lipca 1977 r. okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego po ukończeniu 16 roku życia,
- 3) przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia,

jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Okresów, o których mowa w ust. 1 i 2, nie uwzględnia się, jeżeli zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty, na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Przepis art. 10 ust. 1 pozwala uzupełnić okresy składkowe i nieskładkowe okresami pracy w gospodarstwie rolnym do rozmiaru najbliższego (kolejnego) stażu okresów składkowych i nieskładkowych w zakresie wymaganym i koniecznym do nabycia określonych uprawnień emerytalnych. Art. 10 ust. 3 ustawy nie wyłącza możliwości uwzględnienia okresów

pracy rolniczej w stażu składkowym, które nie zostały zaliczone do nabycia prawa do emerytury lub renty rolniczej. Nie oznacza to jednak, że te same okresy zaliczać można dwa razy do różnych świadczeń. Okresy, które zostały ubezpieczonemu zaliczone do nabycia prawa do renty nie mogą bowiem zostać zaliczone do okresu, od którego zależy nabycie prawa do emerytury pracowniczej./tak wyrok SA w Szczecinie z dnia 22 września 2015 r, III AUa 646/14, LEX nr 1857195/.

W ocenie Sądu przepis ten nie zabrania zaliczenia okresu ubezpieczenia rolniczego do okresu ubezpieczenia, od którego zależy prawo do emerytury z systemu ubezpieczenia pracowniczego, jeżeli okres był uwzględniony przy ustalaniu uprawa do renty rolniczej, ale w dacie złożenia wniosku o świadczenie pracownicze prawo do renty rolniczej już nie istnieje, bowiem ustało po upływie okresu, na który zostało przyznane.

Zauważyć należy, że istotą przepisu art. 10 ustawy o emeryturach i rentach jest przede wszystkim możliwość zaliczenia okresu ubezpieczenia rolniczego do stażu ubezpieczeniowego wymaganego do świadczenia pracowniczego. Przepis ten umożliwia ubezpieczonemu nabycie świadczenia z ubezpieczenia pracowniczego, mimo braku wystarczającego stażu pracowniczego, po uzupełnieniu tego stażu wskazanym stażem rolniczym.

W ocenie Sądu przepis art. 10 ust. 3 ustawy emerytalnej statuuje od tej reguły wyjątek, który winien być interpretowany ściśle. Przepis ten ma zapobiegać podwójnemu zaliczeniu okresu ubezpieczenia rolniczego do dwóch świadczeń z różnych systemów ubezpieczenia, do których prawo mogłoby być ustalone równolegle, w tym samym czasie. Okresy ubezpieczenia rolniczego nie mogą być uwzględnione przy ustalaniu świadczenia pracowniczego tylko wtedy, jeżeli zostały one zaliczone do okresów, od których aktualnie zależy prawo do emerytury lub renty, na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników. Stosownie do treści omawianego przepisu ubezpieczony nie może więc, gdy ma się prawo do świadczenia rolniczego, "zamienić" tego prawa na prawo do świadczenia pracowniczego, z uwzględnieniem okresów ubezpieczenia rolniczego, przyjętych do świadczenia rolniczego.

/tak SA w wyroku wraz z uzasadnieniem z dnia 15 października 2014 r, III AUa 635/16, LEX nr 1537446/

Należy przypomnieć, że organ rentowy wydał w sprawie 3 decyzje odmawiające prawa do świadczenia z uwagi na brak wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego 25 lat , przy czym początkowo spór dotyczył okresu 1.01.90 – 31. 12.90 r, bowiem wnioskodawca nie dostarczył stosownego zaświadczenia z KRUS, natomiast organ rentowy nie kwestionował, wydając decyzję z dnia 31 marca 2015 r jako okres uzupełniającego – rola – 2 lata, 9 miesięcy i 10 dni. Jako staż sumaryczny wskazano 24 lata 7 miesięcy 23 dni.

Jako okresy uzupełniające – rola przyjęto wówczas okresy:

- 7.01.1971 – 31.08.1972 /1 rok , 7 miesięcy , 25 dni/

- 23.10. 1993 – 1.11.1993/10 dni/

- 15.03. 1994 – 17.04.1994/1 miesiąc 4 dni/

- 3.11.1994 – 23.04.1995/5 miesięcy 21 dni/

- 26.04.1997 – 6.05.1997/11 dni/

-16.04.1998 – 14.10.1998/5 miesięcy 29 dni/

Wydając sporną decyzję, po dostarczeniu zaświadczenia z KRUS, organ zaliczył jako okres uzupełniający – rolę – 2 lata 6 miesięcy 4 dni:

- 7.01.1971 – 31.08.1972,

- 1.01.1990 – 9.11.1990.

Zatem uwzględniono częściowo okres poprzednio sporny, natomiast nie uwzględniono poprzednio zaliczonych okresów uzupełniających, w związku z ustaleniem, że okresy te były podstawą przy ustalaniu prawa i wysokości świadczenia w postaci renty inwalidzkiej rolniczej.

Przy czym od 1 stycznia 2004 r. i obecnie wnioskodawca nie posiada prawa do renty inwalidzkiej rolniczej, której prawo zależałoby od spornego okresu, bowiem prawo to ustało. Okres ten może być więc zaliczony do stażu ubezpieczeniowego wymaganego do emerytury.

Wobec wymiaru uzupełniających okresów opłacania składek na ubezpieczenie społeczne:

- 7.01.1971 – 31.08.1972 /1 rok, 7 miesięcy, 25 dni/ - okres niesporny w obu decyzjach,
 - 23.10.1993 – 1.11.1993/10 dni/
 - 15.03.1994 – 17.04.1994/1 miesiąc 4 dni/
 - 3.11.1994 – 23.04.1995/5 miesięcy 21 dni/
 - 26.04.1997 – 6.05.1997/11 dni/
 - 16.04.1998 – 14.10.1998//5 miesięcy 29 dni/
 - wszystkie okresy sporne w decyzji z dnia 5 czerwca 2015 r, a uwzględnione w decyzji z dnia 31 marca 2015 r,
 - 1.01.1990 – 9.11.1990 – sporny w decyzji z dnia 31 marca 2015 r i niesporny w decyzji z dnia 5 czerwca 2015 r - czyli łącznie okres przyjęty w decyzji z dnia 31 marca 2015 r – 2 lata, 9 miesięcy i 10 dni oraz dodatkowo uwzględniony w decyzji z dnia 5 czerwca 2016 r – 1.01.1990 – 9.11.1990 – 10 miesięcy i 9 dni – co daje 3 lata, 7 miesięcy i 19 dni
- oraz przyjęty pozostały okres składkowy i nieskładkowy – 1 miesiąc, 29 dni okresów nieskładkowych i 21 lat, 8 miesięcy, 14 dni okresów składkowych - staż sumaryczny wynosi 25 lat, 6 miesięcy i dwa dni.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury, w związku z spełnieniem wszystkich przesłanek.

Sąd orzekł o prawie do świadczenia od dnia 1 kwietnia 2015 r na podstawie art. 129 ust. 1 ustawy o FUS, zgodnie z którym świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu, uznając, że w dniu 27 kwietnia 2015 r ubezpieczony złożył nowy wniosek o świadczenie z uwagi na to, że załączył wówczas, jak sam określił, istotny dokument wpływający na prawo do świadczenia oraz sam wskazał, by wpisać sprawę pod nowy numer i wydać kolejną decyzję w zakresie uprawnień do emerytury, jednocześnie nie zaskarżając decyzji z dnia 31 marca 2015 roku.

Z tego względu Sąd oddalił odwołanie w pozostałym zakresie, na podstawie § 2 cytowanego przepisu – co do żądania przyznania prawa do emerytury od dnia 29 stycznia 2015 r, czyli od daty pierwszego wniosku.

Natomiast na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. Sąd Okręgowy zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. na rzecz wnioskodawcy kwotę 60,00 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego – stosownie do treści § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu z dnia 28 września 2002 r. (Dz. U. z 2013 r poz. 461).

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć:

- pełnomocnikowi organu rentowego wraz z aktami rentowymi,
- pełnomocnikowi wnioskodawcy